राज्याच्या खरेदी धोरणानुसार पशुसंवर्धन विभागांतर्गत खरेदी प्रक्रियेची कार्यवाही निर्धारित करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन,दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांकः कृवपदुम-३३०१२/२/२०२३-MAG-ADF-४ (६५७९३२)

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक मंत्रालय- विस्तार, मुंबई ४०० ०३२ दिनांक: १८ ऑगस्ट, २०२३

वाचा: १. शासन निर्णय उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र.भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२ भाग-॥/ उद्योग-४, दि.३०.१०.२०१५

- २. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २०१६/ प्र.क्र. १९/पदुम-४, दि. १३.०५.२०१६.
- ३. शासन निर्णय उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र.भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२ भाग-॥/ उद्योग-४, दि.०१.१२.२०१६
- ४. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. डिआयएस-२०२१/ प्र.क्र.१५१/ पदुम-४, दि. ०५.०४.२०२२.
- ५. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. डिआयएस-२०२१/ प्र.क्र.१५१/ पदुम-४, दि. १०.०६.२०२२.
- ६. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. डिआयएस-२०२१/ प्र.क्र.१५१/ पदुम-४, दि. १६.०६.२०२२.
- ७. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. डिआयएस-२०२१/ प्र.क्र.१५१/ पदुम-४, दि. ०७.१२.२०२२.
- ८. कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र. डिआयएस-२०२१/ प्र.क्र.१५१/ पदुम-४, दि. २३.०१.२०२३.
- ९. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र:-विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दि.१७.४.२०१५ (वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८,भाग-पहिला, उपविभाग १ ते ५)

प्रस्तावना:-

राज्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांना दैनंदिन वापरासाठी लागणारी औषधी, अवजारे, उपकरणे, रंगद्रव्ये, रसायने, यंत्रसामुग्री, लस तसेच, पशुखाद्य, वैरणीची बियाणे, इत्यादी खरेदी करण्यासाठी उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाच्या वाचा क्र.१ येथील दि.३०.१०.२०१५ च्या शासन निर्णयासोबतच्या नियमपुस्तिकेमधील तरतुदीनुसार या विभागाचा शासन निर्णय दि. १३.०५.२०१६ अन्वये राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समिती गठीत करण्यात आली होती. तदनंतर उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने वाचा क्र. १ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करुन वाचा क्र. ३ येथील शासन निर्णयान्वये शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीची सुधारीत कार्यपध्दती निश्चित केली आहे.

२. वाचा क्र. ३ येथील शासन निर्णयानुसार राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समिती, मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग (खुद्द) स्तरावर, विभाग स्तरावर, जिल्हा स्तरावर संबंधित खरेदीदार विभागांनी / कार्यालयांनी तात्काळ खरेदी समिती स्थापन करावयाची असुन, त्या अनुषंगाने या विभागाच्या वाचा क्र. ४ येथील दि. ०५.०४.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव (पदु) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समिती गठीत केली आहे.

3. पशुसंवर्धन विभागांतर्गत कार्यरत असलेल्या विविध संस्थांना दैनंदिन कामकाजासाठी आवश्यक विविध साहित्य, उपकरणे, यंत्रसामुग्री, अवजारे, औषधी, लस तसेच, पशुखाद्य, बियाणे इ. खरेदी करण्यासाठी वाचा क्र. ४ येथील दि. ०५.०४.२०२२ च्या शासन निर्णयानुसार खरेदीसंबंधची सर्व प्रकरणे शासन स्तरावर सादर करण्यात येतात. तसेच, काही प्रकरणात निविदेच्या मसुद्यास मान्यता, तांत्रिक व आर्थिक लिफाफा उघडणे या बाबीही राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समितीसमोर सादर करण्यात येतात. त्यामुळे कामकाजाचे केंद्रीकरण होवुन तातडीच्या प्रसंगी निर्णय घेण्यास विलंब होत असल्याचे निदर्शनास आल्याने प्रशासनिक विभाग प्रमुख / विभाग प्रमुख/ प्रादेशिक प्रमुख / जिल्हास्तरीय प्रमुख यांना वाचा क्र.१० येथील दि. १७.०४.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारानुसार प्रकरणपरत्वे कार्यवाही करण्याची बाब विचाराधीन आहे. सदर बाब विचारात घेऊन वाचा क्र. ४ येथील शासन निर्णय व सदर शासन निर्णयात वेळोवेळी करण्यात आलेल्या सुधारणा विचारात घेऊन क्र. ५, ६, ७ व ८ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करून सुधारीत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

४. पशुसंवर्धन विभागांतर्गत कार्यरत विविध संस्थांना दैनंदिन कामकाजासाठी आवश्यक औषधी, अवजारे, उपकरणे, रंगद्रव्ये, रसायने, यंत्रसामुग्री, लस तसेच, पशुखाद्य, वैरणीची बियाणे, इत्यादी खरेदी करण्याबाबतची प्रकरणे वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पिहला, उपविभाग-एक ते पाच तसेच, सदर वित्तीय अधिकार नियमात वेळावेळी करण्यात आलेल्या / येणाऱ्या सुधारणा विचारात घेऊन, प्रशासनिक विभाग प्रमुख / विभाग प्रमुख / प्रादेशिक प्रमुख / जिल्हास्तरीय प्रमुखास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार खालील "अ", "ब", "क" व "ड" येथील खरेदी समितीसमोर सादर करण्यात यावीत.

अ) राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समितीची संरचना:-

9	अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव (पदु), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	अध्यक्ष
२.	अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
3.	सह / उप सचिव (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
8.	सहाय्यक संचालक (लेखा), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
ч.	उद्योग सहसंचालक (भां.ख.)/उद्योग संचालनालयाचा प्रतिनिधी.	निमंत्रित सदस्य
ξ.	सह/उप सचिव (पशुसंवर्धन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	सदस्य सचिव

ब) विभागीय स्तरावरील खरेदी समितीची संरचना:-

9	आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अध्यक्ष
٦.	अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे	सदस्य
3	सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुजैव पदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे	सदस्य
8	सहाय्यक संचालक (लेखा), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे	सदस्य
ч	उद्योग उपसंचालक (भां.ख.)/उद्योग संचालनालयाचा प्रतिनिधी	निमंत्रित सदस्य
ξ.	उपायुक्त पशुसंवर्धन (रोग नियंत्रण) पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे	सदस्य सचिव

क) प्रादेशिक स्तरावरील खरेदी समितीची संरचना:-

9	सहआयुक्त पशुसंवर्धन, संबंधित प्रादेशिक विभाग	अध्यक्ष
२.	उपायुक्त पशुसंवर्धन, खरेदीशी संबंधित जिल्हा	सदस्य
3	लेखा व अधिदान / लेखा अधिकारी (लेखा व कोषागारे विभागीय कार्यालय)	सदस्य
٧.	तांत्रिक तज्ञ (आवश्यक असल्यास)	सदस्य
ч.	उद्योग सहसंचालक (विभागीय कार्यालय) / प्रतिनिधी	निमंत्रित सदस्य
ξ.	सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, संबंधित प्रादेशिक सहआयुक्त कार्यालय	सदस्य सचिव

ड) जिल्हास्तरीय खरेदी समिती संरचना:-

٩.	उपायुक्त पशुसंवर्धन, संबंधित जिल्हा	अध्यक्ष
٦.	संबंधित जिल्हातील उद्योग विभागाचा प्रतिनिधी	सदस्य
3.	लेखा अधिकारी, (लेखा व कोषागारे विभाग) / प्रतिनिधी	सदस्य
٧.	तांत्रिक तज्ञ (आवश्यक असल्यास)	सदस्य
ч.	सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, संबंधित जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त कार्यालय	सदस्य सचिव

- ५. पशुसंवर्धन विभागाच्या संदर्भात केंद्र पुरस्कृत, राज्यस्तरीय योजना तसेच, जिल्हा वार्षिक योजनेतंर्गत उपलब्ध होणाऱ्या तसेच, इतर स्त्रोताव्दारे प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून खरेदी करावयाची औषधी, अवजारे, उपकरणे, रंगद्रव्ये, रसायने, यंत्रसामुग्री, लस तसेच, पशुखाद्य, वैरणीची बियाणे, इत्यादी खरेदीची प्रकरणे वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-एक ते पाच तसेच, सदर वित्तीय अधिकार नियमात वेळावेळी करण्यात आलेल्या / येणाऱ्या सुधारणा विचारात घेऊन प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार उपरोक्त अ", "क" व "ड" येथील खरेदी समितीसमोर सादर करण्यात यावीत.
- ६. केंद्र / राज्य पुरस्कृत योजनांतर्गत उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून खरेदी करावयाच्या विविध बाबींबाबत जर संबंधित योजनेकरीता निर्गमित करण्यात आलेल्या प्रशासकीय मान्यतेच्या शासन निर्णयात खरेदी प्रक्रिया क्षेत्रीय स्तरावरच राबविण्याबाबत सुचना असतील तर त्याप्रमाणे क्षेत्रीय स्तरावरच खरेदीची कार्यवाही करावी. सदर प्रकरणे शासन स्तरावर सादर करण्यात येऊ नयेत.
- ७. वाचा क्र. ३ येथील उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.१.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठी कार्यपध्दतीच्या सुधारीत नियमपुस्तिकेतील परिच्छेद क्र.२.९.२ येथे नमूद केल्यानुसार निविदा सुचना तयार करणे, तपशिलवार बाबींना अंतिम स्वरूप देणे, तांत्रिक व आर्थिक लिफाफा उघडणे व छाननी करणे इ. प्रक्रिया वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-एक ते पाच तसेच, सदर वित्तीय अधिकार नियमात वेळावेळी करण्यात आलेल्या / येणाऱ्या सुधारणा विचारात घेऊन प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार उपरोक्त अ", "ब", "क" व "ड" येथील खरेदी समितीसमोर सादर करण्यात यावीत.

- ८. पशुसंवर्धन विभागाच्या नियंत्रणाखालील कार्यरत विविध संस्था व कार्यालये तसेच केंद्र पुरस्कृत, राज्यस्तरीय व जिल्हा वार्षिक योजनेच्या विविध योजनेतंर्गत औषधी, अवजारे, उपकरणे, रंगद्रव्ये, रसायने, यंत्रसामुग्री, लस तसेच, पशुखाद्य, वैरणीची बियाणे, इत्यादी व आवश्यक असलेल्या सर्व बाबींच्या खरेदी प्रक्रियेसंदर्भात प्रकरणपरत्वे उपरोक्त "अ", "ब", "क" व "ड" येथील समितीने कार्यवाही करावी.
- ९. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या वाचा क्र. ३ येथील दि.१.१२.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठी कार्यपध्दतीच्या सुधारीत नियमपुस्तिकेतील परिच्छेद क्र.२.९.२ येथे नमूद केल्यानुसार पशुसंवर्धन विभागास खरेदी करावयाची औषधी, अवजारे, उपकरणे, रंगद्रव्ये, रसायने, यंत्रसामुग्री, लस तसेच, पशुखाद्य, वैरणीची बियाणे, इत्यादी बाबत निष्पक्षपातीपणे तांत्रिक विनिर्देश (Technical Specifications) ठरविण्यासाठी आणि राज्यस्तरीय प्रशासकीय विभाग खरेदी समितीस तांत्रिक सहकार्य करण्यासाठी पशुसंवर्धन विभागांतर्गत खालीलप्रमाणे तांत्रिक विनिर्देश समिती गठीत करण्यात येत आहे.

तांत्रिक विनिर्देश समितीची संरचना

٩.	अतिरिक्त आयुक्त पशुसंवर्धन, पशुसंवर्धन आयुक्तालय, पुणे (नियमित नियुक्ती नसल्यास सेवाज्येष्ठ सहआयुक्त पशुसंवर्धन)	अध्यक्ष
٦.	डॉ. अनिल भिकाणे, संचालक विस्तार शिक्षण, महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर	सदस्य
3	डॉ.विलास आहेर, सहयोगी अधिष्ठाता, क्रांतीसिंह नाना पाटील पशुवैद्यकीय महाविद्यालय, शिरवळ, जि. सातारा.	सदस्य
٧.	विभागप्रमुख (Instrumentation), कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग, पुणे	सदस्य
ч.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, नागपूर .	सदस्य
ξ.	सहआयुक्त पशुसंवर्धन, रोग अन्वेषण विभाग, पुणे.	सदस्य
0.	डॉ. संजय गायकवाड, प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन, औरंगाबाद विभाग.	सदस्य
۷.	डॉ. नाना सोनावणे, प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन, लातूर विभाग.	सदस्य
۶.	सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशुजैव पदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे .	सदस्य सचिव

तांत्रिक विनिर्देश समितीची कार्ये:

(१०.१) पशुसंवर्धन विभागांतर्गत विविध संस्थांना दैनंदिन पशुरुग्ण सेवेच्या कामकाजासाठी खरेदी प्रस्तावित केलेली औषधी, हत्यारे, अवजारे, उपकरणे व यंत्रसामुग्री इत्यादी यांचे विक्रीपश्चात सेवा, सुट्या भागांची उपलब्धता, हमी कालावधी (वॉरन्टी पिरियड), खुल्या बाजारातील उपलब्धता यांची उपयुक्तता तपासून त्यांचे तांत्रिक विनिदेश (Technical Specifications) निश्चित करणे.

(१०.२) औषधी, हत्यारे, अवजारे, उपकरणे, यंत्रसामुग्री इत्यादीचे घटक भाग यांच्या गुणवत्तेची माहिती तसेच WOAH- World Organization for Animal Health आणि केंद्र शासनाचा पशुसंवर्धन विभाग यांनी वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेवून अद्यावत संशोधनाअंती प्रभावी ठरलेली औषधे, अवजारे, उपकरणे, यंत्रसामुग्री इत्यादी खरेदीसाठी शिफारस करणे.

99. सर्वसाधारण मार्गदर्शक सूचना:-

- 99.9 खरेदी प्रक्रिया राबवितांना उपरोक्त वाचा क्र.३ येथील उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित शासकीय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठी कार्यपध्दतीच्या सुधारीत नियमपुस्तिकेतील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करावे.
- 99.२ या शासन निर्णयान्वये गठीत सर्व समित्यांनी वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-एक ते पाच तसेच, सदर वित्तीय अधिकार नियमात वेळावेळी करण्यात आलेल्या / येणाऱ्या सुधारणा विचारात घेऊन प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराच्या मर्यादेत खरेदी प्रक्रिया राबवावी. तसेच खरेदी प्रक्रिया राबवितांना वित्तीय नियमांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
- 99.३ खरेदी प्रक्रिया राबविताना शासनाचे आर्थिक हितसंबंधांचे रक्षण केले जाईल या दृष्टिकोनातून वित्तीय औचित्याच्या सूत्रांचे (Canons of Financial Propriety) कटाक्षाने अनुपालन करावे.
- 99.४ खरेदी समितीने संबंधित आर्थिक वर्षात विविध योजनेतंर्गत उपलब्ध आर्थिक जिल्हा वार्षिक योजना, राज्यस्तरीय योजना, केंद्र पुरस्कृत व इतर स्रोताव्दारे उपलब्ध निधी विचारात घेऊन त्यासाठी खरेदी प्रक्रिया राबविणे आवश्यक राहील.
- 99.५ पशुसंवर्धन विभागाच्या नियंत्रणाखाली राज्यातील सर्व पशुवैद्यकीय दवाखाने, रोग अन्वेषण विभाग, पुणे, पशुजैव पदार्थ निर्मिती संस्था, पुणे, राज्यस्तरीय प्रशिक्षण केंद्र, पुणे, खाद्य विश्लेषण प्रयोगशाळा, पुणे, गुण नियंत्रण प्रयोगशाळा, गोरेगाव, मुंबई व इतर संस्थांना आवश्यक असलेल्या सर्व बाबींच्या खरेदी प्रक्रिये संदर्भात या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार कार्यवाही करावी.
- 9२. सदर शासन निर्णयामधील तरतूदींच्या अनुषंगाने आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांनी त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व कार्यालयांना आवश्यक त्या मार्गदर्शक सूचना सत्वर निर्गमित कराव्यात.
- १३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०८१८१४४९५२१४०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नि.भा. मराळे) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई.
- २. मा. उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव मंत्रालय, मुंबई.
- ३. अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ४. अप्पर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव, उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

- ५. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- ७. डॉ. अनिल भिकाणे, संचालक विस्तार शिक्षण, महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ नागपूर.
- ८. डॉ.विलास आहेर, सहयोगी अधिष्ठाता, क्रांतीसिंह नाना पाटील पशुवैद्यकीय महाविद्यालय, शिरवळ, जि. सातारा.
- ९. विभागप्रमुख (Instrumentation), कॉलेज ऑफ इंजिनिअरींग, पुणे.
- 9०.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र पशुधन विकास मंडळ, जुने वळू संगोपन केंद्र, बडा हनूमान मंदिराजवळ, सिव्हिल लाईन्स, तेलंगखेडी, नागपूर.
- ११. सहआयुक्त पशुसंवर्धन, भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी राज्यस्तरीय रोग अन्वेषण विभाग, पुणे.
- १२. सहआयुक्त पशुसंवर्धन, पशु जैव पदार्थ निर्मीती प्रयोगशाळा, पुणे.
- १३.सर्व प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन
- १४. संशोधन संचालक, महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर.
- १५.पशुसंवर्धन उपायुक्त, गुण नियंत्रण प्रयोगशाळा, गोरंगाव,मुंबई
- १६.विभागिय व्यवस्थापक, गोठित रेत प्रयोगशाळा, पुणे, नागपूर व औरंगाबाद.
- १७.सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त.
- १८. प्राचार्य, राज्यस्तरीय प्रशिक्षण केंद्र, गोखले नगर, पुणे.
- १९.सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, खाद्य विश्लेषण प्रयोगशाळा, गोखलेनगर, पुणे.
- २०. सर्व सहाय्यक आयुक्त पशुसंवर्धन, विभागीय रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा
- २१.महालेखापाल कार्यालय १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षण), मुंबई / नागपूर.
- २२.मा.मंत्री (पशुसंवर्धन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २३.अवर सचिव (पदुम-३), कक्ष अधिकारी (पदुम-१, २ व १६), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २४.निवड नस्ती पदुम-४.